

DONOSTIA
SAN SEBASTIÁN

DONOSTIARRA
2040

TOP
era

01 /

**ZAINTZEN DUEN HIRIA ETA
BELAUNALDIEN ARTEKOA
1. SAIOAREN LABURPENA**

Edukiak

1.Saioaren testuingurua.....	4
2.Eremuaren definizioa: Zaintzen duen hiria eta belaunaldien artekoa.....	5
3.Etorkizunerako esparru-baldintzak: Hasierako diagnostikoa	6
4.Parte-hartzaileek diagnostikoari egindako ekarpenak	
Funtsezko ideiak eta etorkizuneko erronkak	12
5.Ondorioak, eztabaidarekin jarraitzeko	15

Saioaren testuingurua

Helburua

Abiapuntuko diagnostiko bat adostea, eremuaren analisi sistemikoan oinarrituta, eta ondorengo lana egituratuko duten funtsezko elementuak eta gai estrategikoak identifikatzea.

Saioaren datuak

Lekua eta eguna:

Donostiako Udala
2026ko ekainaren 24a

Saioaren iraupena:

3 ordu
(16:00 – 19:00)

Parte-hartzaile kopurua:

20

Emakumeak: 15

Gizonak: 5

Eremuaren definizioa: Zaintzen duen hiria eta belaunaldien artekoa

Aldaketa demografiko eta sozialek erronka berriak dakartzate, pertsonen ongizatea bizitzaren etapa guztietan bermatzeko. Eremu honetan, honi buruz hausnartzea proposatzen da: nola indartu zaindu, lagun egin eta belaunaldien arteko loturak sendotzen dituen hiri bat.

Hausnarketaren ardatz izango dira laguntza-sareak, autonomia pertsonala, erantzukidetasuna eta belaunaldien arteko elkarrizketa, etorkizuneko erronkei aurre egiteko komunitate kohesionatu eta prestatu bat eraikitzeke funtsezko elementu gisa.

Abiapuntua

Elkar zaintzeko eta laguntzeko sareak
Belaunaldien arteko elkarrizketa
Ondo zahartzea
Autonomia pertsonala
Erantzukidetasun komunitarioa
Ongizatea eta bizi-kalitatea

Etorkizunerako esparru-baldintzak: Hasierako diagnostikoa

Donostiako Udaleko Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak eta PKF Attesteko taldeak parte hartu dute hasierako diagnostiko hau egiten.

Informazio zehatzagoa nahi izanez gero, kontsultatu hasierako txostena, www.donostia.eus/donostiarr2040 webgunean eskuragarri.

Zaintzaren izaera kolektiboa

Abiapuntu gisa, funtsezko lau gai nabarmendu dira. Lehenik eta behin, argi izan behar da funtsezko ideia hau: erakundeek, beren kabuz, ezin diote beraiek bakarrik erantzun zaintzaren erronkari. Zaintza-sistema sendo bat izatea ezinbesteko baldintza da ongizatea eta gizarte-kohesioa bermatzeko. Ziur asko, hori da gaur egungo gizarteek duten erronka handienetako bat, ez bakarrik Donostian, oro har baizik. Ildo horretan, ideia nagusi bat azpimarratu da: zaintzarik gabe ez dago ez gizarte-kohesiorik, ez ongizaterik.

Bigarrenik, garrantzitsua da ulertzea pertsona guztiak kaltebera eta elkarren mendeko garela. Bizitzan zehar, pertsona guztiok zaintzen ditugu gure ingurukoak, edo zaintzen beharra izan dezakegu, eta denok gara, uneren batean, zainduak. Gainera, zaintza bizi-zikloaren etapa guztietan ematen da. Horregatik, funtsezkoa da zaintzaren garrantzia aitortzea, bai zaintzen duenaren ikuspegitik, bai zaintza jasotzen duenaren ikuspegitik, bai eta zaintza-eredu osoaren konfigurazioan ere.

Hirugarrenik, adierazi behar da zaintzaren sistema eta antolamendua eraldatzen ari direla. Historikoki, batez ere familiak arduratu izan dira zaintzaz, eta, oso modu esanguratsuan, emakumeak. Hala ere, garrantzitsua da azken hamarkadetan lortutako aurrerapenak aitortzea. Eskubide subjektiboen aitortzan eta bereziki mendekotasun-egoeran dauden pertsonen arretan oinarritutako zaintza-sistema publiko bat eratu da. Era berean, babes-mekanismoak garatu dira hainbat eremutan, hala nola osasunean, pentsio eta prestazio ekonomikoetan, langabezian, gizarteratzean, haurren babesean eta indarkeria matxistaren aurkako borrokan. Aurrerapen horiek nahikoak ez badira ere, agerian uzten dute eraldaketa progresibo bat dagoela eta gero eta erantzukidetasun publiko handiagoa dagoela zaintza-lanetan.

Azkenik, zaintza ez da mugatu behar soilik premia fisiko eta funtzionalei erantzutera, nahiz eta arlo horrek funtsezko izaten jarraitzen duen. Horretaz gain, xede hau izan behar du: pertsona guztiek izatea gizartearen modu erabatekoan eta inklusiboan parte hartzeko eskubidea eta aukera, edozein izanik ere adina, jatorria, pentsatzeko modua, sexu-orientazioa edo beste edozein inguruabar. Era berean, zaintzak bide eman behar du pertsonen arteko harremana hobetzeko eta komunitatean parte hartzeko, biak ezinbesteko elementuak baitira gizarte kohesionatu eta inklusibo bat eraikitzeko.

Zaintzaren definizioari dagokionez, lehenik eta behin, Nazio Batuek proposatutakoa aipatu da; horren arabera, pertsonen ongizate fisiko eta emozionala mantentzea eta erreproduzitzea ahalbidetzen duten jardueren multzoa da zaintza, eta dimentsio emozional horren garrantzia azpimarratzen du. Era berean, Lanaren Nazioarteko Erakundearen (LANE) definizioa aipatu da; horren arabera, bizi-kalitatea, zaintza-jarduerekin ez ezik, pertsonen arteko harremanekin ere lotzen da. Ikuspegi horretatik, pertsonen izaera sozialaren adierazpen gisa hartzen da zaintza, eta ez bakarrik premia indibidualei erantzuteko modu gisa, baizik eta baita garapen pertsonala eta gizarteratzea bultzatzeko aukera gisa ere.

Laburbilduz, zaintzak funtsezko lau dimentsio biltzen ditu: fisikoa, emozionala, erlazionala eta soziala. Ikuskeratik integral horrek agerian uzten du zaintzea ez dela soilik premia material edo funtzionalei erantzutea, baizik eta ongizate emozionala sustatzea, pertsonen arteko harremanak indartzea eta pertsonen parte-hartzea eta gizarteratzea bultzatzea ere badela.

Zaintza gizaratearen erritmo berean ari da eboluzionatzen, eta ezin da ulertu familien erantzukizun eskusibo gisa. Familiek funtsezko eta ordezkaezin izaten jarraituko dute aurrerantzean ere, batez ere lotura afektibo bat, historia partekatuta bat eta harreman pertsonal bat dagoelako zaintza jasotzen duen pertsonarekin, baina errealitate horrek beste eredu baterantz aurrera egitea eskatzen du, zaintza erantzukizun partekatua izan dadin, familia-inguruneak ematen duen balio berdingabea ordezkatu gabe.

Zaintzaren antolaketan oreka handiagoa lortzea da erronka nagusia. Familiek funtsezko zeregina betetzen jarraituko badute ere, ezinezkoa da erantzukizun hori haiek bakarrik beren gain hartzea. Razaviren zaintzaren diamantea ereduarekin bat etorritik, erantzukizunak lau eragileren artean banatu behar dira: familia, erakunde publikoak, merkatua eta komunitatea. Horiek guztiak ezinbestekoak dira zaintza-sistema orekatu eta jasangarri bat bermatzeko.

Testuinguru horretan, erakundeek zaintzaren unibertsaltasuna bermatu behar dute, eta pertsona guztiek zaintzarako sarbidea izango dutela ziurtatu, haien egoera ekonomikoa edo soziala edozein dela ere. Erantzukizun kolektibo bat da, eta herritarrek gero eta gehiago eskatzen dute hori; hain zuzen ere, zaintza-sistema publiko sendoa bat erreklamatzeko dute, eta zaintza ongizate-politiken erdigunean jar dadila.

Merkatua ere ezinbesteko eragilea da zaintzan, batez ere etxeko laguntza, familientzako laguntza profesionala edo arreta soziohezkuntzazkoa emateko zerbitzuetan. Hala ere, erakundeei dagokie zerbitzu horien kalitatea arautzea, gainbegiratzea eta bermatzea. Era berean, zaintzaileen lan-baldintzak duitzeko beharra azpimarratzen da. Sektore hori oso feminizatuta dago, eta beste eremu batzuek baino lan-baldintza okerragoak ditu. Horrek erregulazio zorrotzagoa eta enplegu-babes handiagoa eskatzen ditu.

Azkenik, komunitatearen eta auzoetako laguntza-sareen zeregina nabarmentzen da, horien ekarpena ordezkaezina baita gizarte-koherentsia indartzeko, pertsonen arteko harremanak bultzatzeko eta zaintzaren ikuspegi kolektiboa sustatzeko. Familiek, erakunde publikoek eta merkatuak beren gain hartu ezin dituzten funtzioak betetzen ditu komunitateak, eta, beraz, ezinbesteko zutabea da zaintzari erronka partekatuta eta kolektibo gisa aurre egiteko.

Era berean, funtsezko bi gai hauek nabarmendu dira. Lehenik eta behin, zaintzaileak ere zaindu behar dira, zaintzaileentzako laguntza eta ballabide espezifikoak garatuz. Bigarrenik, zaintzaren eremuan genero-desoreka handia dagoela nabarmendu da; izan ere, emakumeek erantzukizun horietako gehienak beren gain hartzen jarraitzen dute, bai familia-eremuan, bai eremu profesionalean. Desberdintasun hori zuzentzea lehentasunezko erronka da gizartearentzat.

Donostiako egungo egoera eta etorkizunerako gakoak

Ikuspegi demografikotik, Donostian ere beste lurralde batzuetan ikusitako joerak ageri dira: jaiotza-tasaren beherakada, bizi-itxaropenaren igoera eta biztanleriaren zahartze progresiboa. Ondorioz, hazkunde begetatiboa negatiboa da, nahiz eta etorkinen hazkundeak partzialki konpentsatzen duen jaitsiera hori, etorkinen migrazio-saldo positiboak oreka demografikoari eusten laguntzen baitu.

Biztanleriaren bolumenetik harago, garrantzitsua da adinaren arabeko egitura aztertzea. Ildo horretan, Donostian jaiotako biztanleria gero eta zaharragoa da, eta piramide demografikoa gero eta angeluzuzenago bihurtzen ari da. Aldiz, atzerritar jatorriko biztanleak 20 eta 50 urte bitarteko adin-tartean daude batez ere, eta horrek egitura demografikoa gaztetzen eta udalerriko biztanleriaren profila aldatzen laguntzen du.

2040rako proiektzio demografikoei erreparatuz gero, biztanleria zahartuagoa izango da, batez ere emakumeak, eta 80 urtetik gorako pertsonen kopurua ere handitu egingo da. Aldi berean, jaiotza-tasak maila baxuetan jarraitzea aurreikusten da, eta piramide demografikoaren oinarria are gehiago estutzea. Testuinguru horretan, atzerritar jatorriko biztanleria bikoiztu ere egin daiteke, eta hori funtsezko faktorea izango da biztanleria-bolumenari eusteko eta hazkunde naturalaren jaitsieraren inpaktua arintzeko. Era berean, lan egiteko adinean dagoen biztanleriaren zati handi bat atzerritarrak izango direla aurreikusten da. Pertsona horiek lan-merkatuan sartzea funtsezkoa izango da biztanleria aktiboari eusteko eta zahartze demografikoaren ondoriozko premia ekonomiko eta sozialei erantzuteko.

Bestalde, garrantzitsua da aztertzea zaintza zer bilakaera izaten ari den udalerrietan, auzoetan, komunitatean eta tokiko ekosistemetan. Horretarako, proposatzen da zaintza-ereduaren bilakaeran eragiten duten funtsezko bost palanketatik abiatuta ekitea eraldaketa horri.

Lehen palanka prebentzioa da. Prebentzioaren ikuspegia hartzeak aukera ematen du goiz esku hartzeko, egoerak larriagotu edo kronifikatu baino lehen, eta soilik erreaktiboak diren erantzunak saihesteko. Horrela, posible da laguntza ez hain intentsiboak eta pertsonen beharretara egokituagoak eskaintzea, emaitza hobeak lortu eta ballabideak modu eraginkorragoan erabiltze aldera.

Bigarren palanka zaintzaren pertsonalizazioa da. Eredu estandarizatuen aurrean, pertsona erdigunean jartzeko beharra planteatzen da, eta, ahal den neurrian, bakoitzaren erabakitze eskubidea, lehentasunak eta bizi-proiektua errespetatzea. Horrek esan nahi du pertsona

bakoitzaren premia espezifikoetara egokitu behar dela laguntza, erantzun uniformeak eman beharrean.

Hirugarren palanka koordinazioa da. Zaintzan arreta jartzeak berarekin dakar askotariko eragileek, administrazio-mailek eta esku hartzeko eremuek parte hartzea. Horregatik, funtsezkoa da lehen mailako arretaren eta arreta espezializatuaren arteko koordinazioa indartzea, bai eta gizarte- eta osasun-sistemen eta lotutako beste eremu batzuen artekoa ere. Koordinazio handiagoa izateak aukera ematen du arreta integratuagoa eskaintzeko, erantzunaren kalitatea hobetzeko eta bikoiztasunak saihesteko, eta, gainera, baliabideak modu efizienteagoan erabiltzeko modua ematen du.

Komunitatea da laugarren palanka. Sakon landuko ez badugu ere, zaintza-ereduan funtsezko eginkizuna du; izan ere, lehen adierazi den bezala, komunitatea funtsezko eragilea da familien, erakundeen eta merkatuaren ekintza osatzeko, laguntza-sareak, gizarte-kohesioa eta zaintzeko gaitasun kolektiboa indartzen baititu.

Bosgarren palanka zaintza-ereduaren jasangarritasuna da. Prebentzioan, pertsonalizazioan, koordinazioan eta komunitatean oinarritutako ikuspegiak txertatzearekin batera, ikuspegi horien bideragarritasun ekonomikoari buruzko hausnarketa egin behar da. Ildo horretan, esku-hartzeen berehalako kostuak ez ezik, sistema osoaren jasangarritasunean duten eragina ere ebaluatu behar da, baliabideen erabilera eraginkorra sustatuz, mikro zein makro ikuspegitik.

Zaintza batez ere mendekotasunarekin edo zahartzearekin lotzen da. Hala ere, funtsezkoa da egoerak eta premiak askotarikoak direla aitortzea. Autonomia sustatzea eta adinekoei arreta ematea lehentasunezko eremuak diren arren, beste erronka batzuei ere heldu behar zaie, hala nola nahi ez den bakardadeari. Izan ere, bakardadeak adin guztietako pertsonen eragin diezaieke; ez da soilik bakarrik bizitzearen ondorio, bizikidetza-testuinguruetan ere ager daiteke eta. Adineko pertsonen beren inguruabarrarengatik, arrisku handiagoa dute, baina nahi ez den bakardadea kolektibo askok nozitu dezakete, eta ikuspegi zabala eta inklusibo batetik heldu behar zaio horri.

Testuinguru horretan, garrantzi berezia hartzen du komunitatea, gizarte-loturak eta laguntza-sareak indartzeak, ongizate emozionala sustatzeko funtsezko elementu gisa. Nahiz eta premia hori herriar guztiek duten, azken urteotan osasun mentaleko arazoak areagotu egin dira gazteen artean, hala nola antsietatea eta depresioa, bai eta nahi ez den bakardadeko egoerak ere. Horregatik, beharrezkoa da estrategia eta laguntza espezifikoak garatzea, egoera horiek prebenitzeko eta gazteen ongizate emozionala indartzeko.

Gizarte-bazterketari dagokionez, gizarte-babesak funtsezko zeregina du. Migrazio-testuinguruetan dauden pertsonen kalteberatasun bereziko egoerei egin behar diete aurre, eta, gainera, egoera horiek larriagotu egiten dira etxebizitza bat eskuratzeko zailtasunen ondorioz. Konbinazio horrek bazterketa-arriskua areagotzen du, eta, beraz, ezinbestekoa da inplikaturako eragileen artean erantzun koordinatuak, lankidetzakoak eta partekatuak antolatzea.

Migrazioak erronka berriak dakartza zaintza aldetik, batez ere gero eta askotarikoagoa den gizarte batean. Kulturartekotasunak kultura, bizimodu eta komunitatea ulertzeko modu desberdinak integratzea eskatzen du, eta bizikidetza inklusiboa sustatzea, pertsona guztiek lagundu eta parte har dezaten zaintzaren komunitatean. Gainera, funtsezkoa da harrera-prozesuetan arreta jartzea. Informazioa ematea, beharrezko izapideei buruzko orientazioa ematea eta iritsi berriei hiriko lehen urratsetan laguntzea ere zaintza-modu bat da, pertsona horien inklusioa eta ongizatea errazten dituen.

Genero-indarkeria jasaten duten emakumeen kasuan, haien babesa bermatzea eta ingurune seguruak eskaintzea da lehentasuna. Horrek esan nahi du genero-indarkeriari ikuspegi oso batetik egin behar zaiola aurre, emakumeen autonomia eta ahalduntzea bultzatuz eta genero-indarkeriaren biktima diren emakumeei beharrezkoak diren laguntza emozionalak, juridikoak eta ekonomikoak eman behar zaizkie.

Azkenik, badira zenbait egoera bereziki konplexu, arreta integrala behar dutenak. Zailtasunak askotarikoak direnean, erantzunak ere koordinatu egin behar dira, bai horizontalki, eragileen artean, bai bertikalki, administrazioen artean.

Zaintzaren arloan, Donostia oinarri sendo batetik abiatzen da, dagoeneko bai baitira hainbat ekimen abian, hala nola LKaleak, zaintza komunitarioen ikuspegitik Egian aurrera eramandakoa, eta Zaintzak Gertu programa, bai eta osasun- eta berdintasun-planak ere. Era berean, etxez etxeko laguntza-zerbitzuari buruzko ikuspegi berriak bultzatzen ari dira, arreta zaintza jasotzen duten pertsonengan ez ezik zaintza ematen dutenengan ere jarriz, haien prestakuntza, aintzatespena eta ahalduntzea sustatuz.

Azken batean, zaintza ez da gizarte-zerbitzuen erantzukizun eksklusibo bat. Zeharkako ikuspegia behar du eta politika publiko eta udal-eremu guztietan eragin behar du. Udaltzaingoak, kirolak, kulturak, hirigintzak eta beste zerbitzu batzuek ere badute hiri zaintzaileago eta inklusiboago bat eraikitzeko eginkizuna.

Zaintza-eredu berriak, beraz, hainbat erronka planteatzen ditu: desinstituzionalizazioa bultzatzea eta hurbileko zerbitzuak indartzea, pertsonak etxean ahalik eta denbora gehien egon daitezen; sektorea profesionalizatzen eta haren feminizazioa murrizten aurrera egitea; askotariko kolektiboen beharrei erantzutea, adinekoez edo mendekotasun-egoeran daudenez harago; eta aldaketa demografikoei aurre egitea, biztanleria zaharragoa, bizi-itxaropen luzeagoa eta gizarte gero eta kulturantzunagoa izango direla aintzat hartuta. Hori guztia kontuan hartuta, bizitza luzeagoa ez ezik, bizi-kalitate hobea izatea ere sustatu behar da.

Parte-hartzaileek diagnostikoari egindako ekarpenak

Funtsezko ideiak eta etorkizuneko erronkak

Saioan garatutako lantaldeen ekarpenetan oinarrituta identifikatu diren funtsezko ideien eta etorkizuneko erronken gaikako laburpena.

Ardatz tematikoa	Diagnostikoa / Funtsezko ideiak	Etorkizuneko erronkak
Erantzukidetasuna eta zaintza-lanen banaketa	Zaintza beste gauza guztien oinarri da, eraldatzeko premia handia dago, eta gizarte osoak egiten du bat erronka horrekin. Razaviren zaintzen diamanteari jarraituz, erantzukizuna familien, erakunde publikoen, merkatuaren eta komunitatearen artean banatu behar da, sistema orekatu eta jasangarri bat bermatzeko.	Sare komunitarioak eta instituzionalak indartzea eta zaintzaren ekosistemak modu koordinatuan lantzea; eraldaketarako lidergo argia bultzatzea, pertsona eta haren etxeko bizi-kalitatea erdigunean jarritz.
Ereduaren eraldaketa: pertsonalizazioa, prebentzioa eta berrikuntza	Identifikatutako bost palankak honako hauek dira: prebentzioa, pertsonalizazioa, zerbitzuen eta eragileen koordinazioa, erantzukidetasun komunitarioa eta jasangarritasuna. Ereduak familia soilik ardatz duen paradigma erreaktibo batetik zaintza-zirkulu berriak barne hartzen dituen paradigma proaktibo batera igaro behar du; berrikuntza teknologiatik harago doa eta barnean hartzen ditu eragile berriak eta lan partekatuko modu berriak.	Arreta-eredu berri bat definitzea, pertsonalizazioan eta hurbiltasunean oinarritua, eta ez soilik eskalako efizientzian oinarritua; lidergoa eta berrikuntza bultzatzea eraldaketan, eta inplikaturako erakundeen zeregina argitzea.
Erakundeen zatiketa eta eragileen arteko koordinazioa	Ekimen asko daude abian, baina zalantzak daude koordinazioari, konexioari eta balizko gainjartzeei buruz; administrazio publikoetako sailek nork bere aldetik funtzionatzen dute, eta ikuspegi soziosanitarioa estuegia da zaintzan esku hartzen duen guztia (etxebizitza, gune publikoak, auzoko zerbitzuak, etab.)	Erakundeen zatiketa gainditzea, ardatz soziosanitariotik harago begiraturaz; funtsezko eragileak identifikatzea eta koordinatzea (publikoak, komunitarioak, hirugarren sektorea), eta beste erakunde batzuetan (Gipuzkoako Foru Aldundia, Etorkizuna Eraikiz) jada landutako esparruak eta gidak aprobetxatzea.

Zaintza-sistemaren jasangarritasun ekonomikoa	Zaintzak aurrekontu publiko bat behar du, beste egitura-politika batzuen aurrekontuarekin konparatzeko modukoa (adibidez, garraioa). Zaintza-sistema sendo batek baliabide gehiago eskatuko ditu etorkizunean eta gakoa izango da etorkizuneko zaintza sistemaren sendotzea epe luzerako jasangarritasun ekonomikoarekin uztartzea	Zaintza-politika aurrekontuz eta modu egonkorrean hornitzea; prebentzioa sistemaren jasangarritasunarekin lotzea eta jarraitutasun politikoa bilatzea gobernu-aldaketetatik harago.
Desberdintasun ekonomikoa eta ekitatea zaintzarako sarbidean	Donostia errealitate ekonomiko askotariko hiria da, eta horrek zeharka eragiten du zaintzaren eskurgarritasunean	Zaintza-sisteman ekitate handiagoa lortzeko bidean aurrera egitea, errenta-desberdintasunak kontuan hartuta eta kulturartekotasunaren gaineko sentsibilizazioa indartuta.
Lehentasan politikoa eta zaintzaren ikusgaitasuna	Zaintza ikusezin geratzeko arriskua dago, beste erronka handi batzuen aldean (pentsioak, osasuna); beharrezkoa da gizarte-arkitektura zabalago horren barruan zaintzaren fokua eta lehentasuna nola kokatu erabakitzea.	Zaintza agenda politikoan kokatzea, lehentasan zehatz eta hurbileko gisa; agente eta zerbitzuen diagnostiko partekatu batetik abiatuta, agenda bat eraikitzea pertsonengan eta jasangarritasun ekonomikoan duten eraginaren arabera lehenetsitako ekintzekin.
Narratiba soziala eta zaintzaren kultura	Bada diskurtso kontraesankor bat, norberaren autonomia hezteka eta, aldi berean, besteen zaintzaz arduratzea eskatzen duena; gizarteak zaintza balio nagusitzat hartzen ez duen bitartean, ez du exijituko erakundeek koordinazio hobea izatea. Zaintzeko lana gutxietsita dago orandik ere sozialki eta ekonomikoki, historian zehar feminizatuta egon den sektore baten herentzia.	Herritarrak interpelatuko dituen narratiba argi bat sozializatzea, interdependentzian eta zaintzaren balio publikoan oinarrituta, erantzukizun partekatu gisa; zaintza-lanari balio sozial eta ekonomikoa ematea, diskurtsoaren eta praktikaren arteko koherentzia.
Adinekoak agente aktibo gisa	Adinekoak ez dira ikusi behar soilik zaintzaren hartzaille gisa edo ikuspegi negatibo batetik, baizik eta baita ekarpena egiteko gaitasuna duten gizarteko eragile aktibo gisa ere.	Adinekoen buruzko begirada aldatzea, balorazio positiboa eginez eta komunitatean duten zeregin aktiboa erraztuz.

Zahartzea, biztanleria-piramidea eta kulturartekotasuna	Biztanleria-piramidearen bilakaerak hirian eragiten du; migratzaileak zaintza-sisteman erabat txertatzeko beharra dago, eta zalantzan jarri da noiz arte hartzen den pertsona bat «migratzaileztat», nahiz eta urteak eman hirian bizitzen eta laguntzen.	Kulturartekotasuna elkarrenganako errespetutik lantzea, eta ez bakarrik iristen denarekiko tolerantziatik, «hemengoa/hemendik kanpoko» dikotomia gaindituz eta bizikidetzaren zati gisa bestelako begiradak eta bizitzeko moduak aitortuz.
Belaunaldiartekotasuna eskubide eta partaidetza gisa	Etxebizitzak hiritik kanporatzen ditu gazteak, eta ahuldu egiten du belaunaldien arteko elkartasuna; belaunaldiartekotasuna «gazteak adinekoa zaintzen duelako» ideia murrizteko arriskua dago, baina eskubideak eta partaidetza sozial partekatua ere badakartza berarekin.	Belaunaldien arteko arrakala lantzea eta espazio komunak sustatzea; belaunaldiartekotasunari partaidetzatik eta eskubideetatik heltzea, ez bakarrik adinekoen zaintzatik.
Hurbiltasuna, bizilekua eta auzotasuna	Hurbiltasuna zaintza-ereduaren elementu ia inperatiboa da, pertsonarengan eta etxeko jarraitutasunean oinarritutako arreta, baina praktikan baino presentzia handiagoa du diskurtsoan; pertenezia-sentimenduak ere (auzoa, auzotasuna) zaintza-premiak baldintzatzen ditu.	Etxean zaintzaren jarraitutasuna bermatzea eta auzotik hurbil lan egitea, zaintza-lehentasunak pertsona bakoitzaren ingurune hurbilenaren arabera aldatzen direla aitortuz.
Pertsonaren ikuspegi integrala segmentazioaren aurrean	Kolektiboka segmentatzeak (degaitasuna, bazterketa, etab.) pertsonak gauza bihurtzeko arriskua dakar, eta kontingentzia bat diagnostikatzeko, pertsona bere osotasunean, bere bizi-historiarekin eta borondatearekin diagnostikatu beharrean.	Kolektiboen araberrako diagnostikoa egin beharrean, diagnostiko partekatu bat egitea, pertsona eta haren bizi-proiektua aintzat hartuta, kolektiboka edo auzoka segmentatu gabe.
Zeharkako harreman-eredua eta topaguneak	Hirigintza, mugikortasuna, zaintza eta halako eremuak zeharkatzen dituen harreman-eredu bat behar da, belaunaldien arteko, kulturarteko eta gizarteko aniztasuna kohesiorako aktibotzat hartuko dituen.	Topagune partekatuak sustatzea, gatazkak barne, eta askotariko pertsonen arteko harremana errazten duten diziiplina anitzeko diseinuak sustatzea, hiri inklusiboago bat eraikitzeke.
Diagnostiko partekatua eta prozesuaren gobernantza	Hasierako diagnostikoa osotzat eta jada partekatutzat jotzen da, hutsetik hasi beharrik gabe; hala ere, faltan ematen da gobernantzaren eta ereduaren palanken arteko komunikazioaren aipamen esplizitu bat.	Zaintza-eragileen eta -zerbitzuen mapa partekatu bat eraikitzea, nork zer egiten duen identifikatuz; gobernantza eta komunikazioa indartzea, eraldaketa-prozesuaren palanka esplizitu gisa.

Ondorioak, eztabaidarekin jarraitzeko

5.

Ondorio hauek Zaintzen duen hiria eta belaunaldien artekoa eremuko kideek egindako ekarpenen laburpen bat dira. Horretarako abiapuntua bilkuran osatutako lantaldeetan sortu diren eztabaidak izan dira.

Ekarpenek argi erakusten dute adostasun zabala dagoela Donostiarako zaintza-eredu berri bat sustatzeko beharrari buruz. Baliabide gehiago eskatzeaz harago, parte-hartzaileak bat datoz erronka nagusia etorkizuneko eredu bat eraikitzea dela, zaintza ulertzeko, antolatze eta eskaintzeko modu berri batean oinarrituta. Horretarako, ordea, egiteko modua aldatu behar da, berritu, egungo jardunbideak berrikusi eta ausardia izan, alde batera uzteko eraiki nahi den eredurako jadanik baliagarri ez dena.

Ered berri honetan, ardatz nagusia pertsona erdigunean jartzea da. Horrek esan nahi du aurrera egin behar dela zaintza benetan modu pertsonalizatuan emateko, asistentzia-premiez harago joanda eta pertsona bakoitzaren gaitasunak, inguruabarrak, interesak eta motibazioa kontuan hartuta, ikuspegi estandarizatuak edo etiketetan oinarritutakoak saihestuz.

Eraldaketa hori posible izan dadin, gobernantza sendo eta operatibo bat izan behar da, konfiantzan, lankidetzan eta espazio seguruen sorkuntzan oinarritua. Bertan, administrazioek, erakundeek, profesionalak eta herritarrek helburu komun bat izango dute, ezagutza sortuko dute eta irtenbideak elkarrekin eraikiko dituzte.

Zaintzen duen hiria eta belaunaldien artekoa eremuaren ikuspegitik, zaintza arlo sanitarioa eta soziala gainditzeko dituen erantzukizun partekatu bat da. Beharrezkoa da eragile guztien inplikazio koordinatua izatea, sare komunitarioak indartzea eta narratiba partekatu bat eratzea, herritarrak mobilizatzeko eta erantzukidetasunaren kultura finkatzeko, eskubideen ikuspegitik.

Azkenik, azpimarratzekoa da etorkizuneko eredu horrek lurralde-ekitatea bermatu behar duela, erantzunak auzo bakoitzaren errealitatera eta haren aniztasun sozial, kultural eta ekonomikora egokituz, pertsona guztiek, non bizi diren alde batera utzita, beren bizi-proiektua garatu ahal izan dezaten eta beren ohiko ingurunean jarraitu ahal izan dezaten, horretarako behar duten laguntza izanda.

15

01 /

ZAINTZEN DUEN HIRIA ETA BELAUNALDIEN ARTEKOA

**DONOSTIA
SAN SEBASTIÁN**

www.donostia.eus/donostiarra2040